

ความเป็นธรรมของการให้บริการกายภาพบำบัด ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง
จังหวัดนครนายก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกการบริหารโรงพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ความเป็นธรรมของการให้บริการกายภาพบำบัด ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง จังหวัดนครนายก
EQUITY OF PHYSICAL THERAPY SERVICES FOR PATIENTS WITH STROKE IN
NAKHONNAYOK PROVINCE

มิ่งขวัญ เทียนธนาบุรุษ 5137658 PPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการบริหารโรงพยาบาล

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุคนธา คงศีล, Ph.D.(HEALTH ECONOMICS & POLICY ANALYSIS), สมชาติ โตรักษา, พ.บ., อ.ว.(เวชศาสตร์ป้องกัน-สุขภาพจิตชุมชน), สุขุม เขียมตน, M.D., M.Sc., Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง เพื่อศึกษาความเป็นธรรมของการให้บริการทางกายภาพบำบัด ในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง จังหวัดนครนายก จำนวน 137 ราย โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองหรือผู้ดูแล ตั้งแต่เดือน มิถุนายนถึง ธันวาคม 2554 การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และสถิติไคสแควร์

ผลการวิจัย พบว่า การให้บริการกายภาพบำบัดของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ในจังหวัดนครนายก ไม่มีความเป็นธรรมในแนวราบทั้ง 3 มิติ (มิติด้านชนิดของการให้บริการ มิติด้านเวลา และ มิติของความถี่ในการรักษาทางกายภาพบำบัด) โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่าง ระดับความเจ็บป่วย กับ 1) จำนวนของชนิดการรักษาทางกายภาพบำบัด ($p=0.001$) และ 2) ระยะเวลาและความถี่ในการรักษาทางกายภาพบำบัด ($p=0.045$) และพบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับ การให้บริการกายภาพบำบัด คือ อายุ ($p=0.016$) ระดับการศึกษา ($p=0.046$) ที่อยู่อาศัย ($p=0.023$) รายจ่ายของผู้รับบริการ ($p=0.002$) สิทธิการรักษาพยาบาล ($p<0.001$) และผู้ดูแลหลักของผู้รับบริการ ($p=0.023$)

เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการให้บริการกายภาพบำบัดในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง จากผลการวิจัย ได้มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารคือ การนำผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติงาน หรือ พิจารณานำชนิดของการรักษา ปริมาณความถี่ของการรักษา และระยะเวลาในการรักษาทางกายภาพบำบัด ในการจัดทำคู่มือมาตรฐานในการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

คำสำคัญ: ความเป็นธรรม / หลอดเลือดสมอง / กายภาพบำบัด

**EQUITY OF PHYSICAL THERAPY SERVICES FOR PATIENTS WITH STROKE
IN NAKHONNAYOK PROVINCE**

MINGKHWAN TIENTANANURUK 5137658 PPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) PROGRAM IN HOSPITAL ADMINISTRATION

**THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUKHONTHA KONGSIN, Ph.D. (HEALTH
ECONOMICS & POLICY ANALYSIS), SOMCHART TORUGSA, THAI BOARD
OF PREVENTIVE MEDICINE, SUKHUM JIAMTON, M.D., M.Sc., Ph.D.**

ABSTRACT

This research was a cross-sectional survey research to study equity of physical therapy services for 137 patients with stroke in Nakhonnayok Province, Thailand using questionnaires and interviews from June to December 2011. The analyses consisted of frequency distributions, percentage and chi-square.

The results show that physical therapy services for stroke patients at Nakhonnayok province showed horizontal non-equivalence in all three-dimensions of physical therapy (number of treatment, time for treatment and frequency of treatment). There were statistically significant relationship between the level of illness and 1) number of physical therapy types ($p=0.001$) and time and frequency of physical therapy ($p=0.045$). The factors that had statistically significant relationship with physical therapy services were age ($p=0.016$), education ($p=0.046$), residences of patients ($p=0.023$), expense of patients ($p=0.002$), health care scheme ($p < 0.001$) and Primary the main caregiver of patients ($p=0.023$).

To achieve equity for physical therapy among stroke patients, policy makers are recommended to use findings from this study and consider three-dimensions of physical therapy for activity plan or development of standard practice guideline on physical therapy for patients with stroke.

KEY WORD: EQUITY / STROKE / PHYSICAL THERAPY